

կը բանայ, ետքը կուգան մէկալ գործաւորներն ու բահով ահօսին հողը կ'առնեն՝ քովը կը դիզեն : Երկու արօր ալ կրնայ բանեցուիլ . և թէ որ հողը խճոտ՝ քարոտ ու կաւոտ է, կըրնաս երկձիւղ բրիչ գործածել . ահօսին յատակի հողն ալ կակըղցնելու է, բայց նայելու է որ բուսական հողը վրայէն բոլորովին ելլելով՝ երկրորդ կարգի հողը չերևնայ :

Հ . Երկիրը երբ կամ ինչ տեսակ բոյսերուն համար քրքրելու է .

Պ . Ինչ բոյսերուն համար՝ որոնց արմատը խոշոր է . աս գործողութիւն տակի հողը վրան կ'ելլէ, և մթնոլորտին հետ հաղորդակցութիւն կ'ունենայ, վրայի կարգին հետ ալ խառնուելով՝ պարարտութիւն կուտայ :

Հ . Խողանաթաղը ինչ բան է .

Պ . Խողանաթաղ կ'ըսուի ան գործողութիւնը, որով արտերը հնձելէն ետքը՝ թէթե կերպով մը երկիրը կը հերկեն, որպէս զի արտին մէջ մնացած խոզանը, թափթըփած ցորենը և գէշ խոտերը թաղուին, ու նորէն բուսնին : Իս գործողութիւնը գէշ խոտերուն ծաղկելէն առաջ պէտք է ընել, որպէս զի հունտերնին նորէն չծլին, հապա բոլորովին փտտին :

ՃԳ

Երբեք գործողութեան մէջ գործածուած կէնդաններուն վրայ :

Հ . ՎԵՏԻՆԸ հերկելու համար ինչ կենդանիներ կը գործածուին .

Պ . Եղ, կով, ձի, ջորի ու էշ . ձին ամենէն աւելի աղէկ կը յարմարի, բայց սովորաբար եզը կը գործածուի . վասն զի եզ պահելու քիչ ծախք պէտք է, և ամենեւին անոր արմտիք կամ ալիւր չտրուիր : Զին երկար ատեն աշխատելէն ետքը շատ բան մը չարժեք . իսկ եզը կրնայ ծանր գնով մսավաճառի ալ ծախուիլ՝ աղէկ մը գիրցուելէն ետեւ : Եզները ձիերէն քիչ ալ կը հիւլնդնան . և ընդհանրապէս գաւա-

ռի մը մէջ եզ որ գործածուի, հոն միւսը շատ առատ կ'ըլլայ ու կ'աժընայ : Եւ այց եզը ձիուն համեմատութեամբ աս պակսութիւններս ունի որ անոր չափ յարմար չէ աշխատանքի . վասն զի եզը դանդաղ է, թէպէտ և ձիէն աւելի կարգի կուգայ, և հերկելու ատեն նոյն գծէն շատ չեղիր : Ինչ և իցէ կերպով՝ եզն ու ձին մէկտեղ լծելը աղէկ չէ :

Հ . Իմենէն աւելի հերկելու յարմար ձին ո՞րն է .

Պ . Ինչկայ որ ոսկորոտ է, կռնակը կարճ ու շիտակ . սրունքն ալ կարճ, արագ, ու աշխատանքի դիմացող :

Հ . Հերկելու յարմար եզան յատկութիւններն որո՞նք են .

Պ . Վլուխը պզտիկ պիտի ըլլայ, վիզը բարակ, ուսերը լուծի յարմար, կռնակը շիտակ ու մնոտ, կուրծքը լեցուն, կողերը կամարաձև, ազդերքը պզտիկ, սրունքն ալ շիտակ ու ամուր :

Երբեք բաղնիքի տեսակ կիւնդաններն ալ պէտք է հետեւ :

Երբեք ծառերը քաղցկեղի՝ պէս տեսակ մը հիւանդութիւն կ'ունենան, որով իրենց կեղևը կը սկսի այլայլիլ, ու կեղևին տակը մեծ վերք մը կը բացուի, և գէշ հիւթ մը կը վազէ մէջէն : Զինները պարզ հնարք մը ունին որ կրակով թթենիին և ուրիշ ծառերուն այսպիսի հիւանդութիւնները մէկէն կը փարատեն . այսինքն տաքցուցած երկաթներով նոյն վերքը բոլոր կը տաղեն կ'այրեն, ինչպէս որ վիրաբուժներն ալ մարդկանց վրայ աս կերպս կը բանեցնեն :

Իս հնարքս Վաղդիայի մէջ ալ Վամիլոս Պովէ անունով երևելի մարդուն մէկը թթենիներուն վրայ փորձեր ու յաջողեր է :

1 ԸԻՐԻՔԵՆԸ :